Nieuw

‘Rozenberg, goedemorgen.’
‘Dokter, ik kan niet meer uit bed komen.’ Haar stem klinkt hees. Ze ademt zwaar.
‘U heeft het verkeerde nummer gedraaid,mevrouw’, antwoord ik routineus.
In ieder geval een keer per week krijgen we een telefoontje bestemd voor de huisartsenpraktijk hier om de hoek. Je hoeft maar twee cijfers om te keren en
je zit goed.
‘Ik versta u niet‘, hijgt de vrouw.
‘U moet het nummer even opnieuw draaien‘, zeg ik met iets luidere stem.
‘Ik heb het ook nogal benauwd. En mijn dochter belt net dat ze niet kan komen. Griep.’
Nog een keer probeer ik, nu met stemverheffing, duidelijk te maken dat ze opnieuw moet bellen.
‘Wat klinkt u streng‘, zegt ze, ‘Bent u nieuw? Ik wil niet dat u komt. Mevrouw is altijd vriendelijk.’

Thuis

Plotseling was daar de dood. En liepen we met haar gekiste lichaam door dat regenachtige straatje in het provinciestadje. Twee voorbijgangers probeerden onzichtbaar te worden door zich zo klein mogelijk te maken tegen de huizenwand. Een bouwvakker deed zijn pet af, boog het hoofd. Een fietser haastte
zich een zijstraat in.
De dood, die kom je liever niet onder ogen.

Na al die jaren weet ik dat ze altijd blijven, al die doden. Op onverwachte momenten duiken ze op. Nu de een, dan de ander.
Je vertelt dit maar als troost aan haar kinderen.
Ze blijft. Altijd.
Voor wijsheid koop je op sommige dagen niet zo veel.

Even lijkt het alsof de tijd het kalmer aan doet.
Een laagje treurnis vertraagt het leven.
Maar vanochtend in het koffiehuis is alles weer gewoon. Ome Henk kijkt naar de foto voorop de krant. Onze koning en koningin staan klein te zijn in het Kremlin.
‘Snap je nou dat die mensen bij die Poesjkin op bezoek gaan?’, moppert ome Henk.
‘Je leest teveel’, stelt Harm vast.
Ik ben weer thuis.

Boodschappen

Ze staat al een paar minuten naar de melkproducten te kijken. Ik wacht geduldig.
‘Oh, sorry,’ zegt ze, ‘sta ik in de weg?’
‘Ik heb alle tijd’, antwoord ik.
‘Ik weet niet wat ik moet kiezen.’
Ze is rond de vijftig. Haar donkerbruine haar verliest terrein aan al die tinten grijs. Haar ogen laten zien dat de tijd van dromen al lang vergeten
is.
‘Ik had zes weken geen geld’, vertelt ze, ‘Mijn uitkering was stopgezet. Een foutje, zeiden ze.’
Ik knik goedmoedig.
‘Eerst dacht ik aan biefstuk. Dat leek me lekker. Maar nu weet ik het niet meer. Er is veel te veel.’
Vijf minuten later sta ik bij de kassa.
‘Ik hou het hier maar bij’, hoor ik achter me.
Ze zet zes blikjes bier op de band.
‘Ik had ook dorst’, zegt ze, ‘dat ga ik eerst oplossen.’

Herman Korff

Nee, wij mochten thuis niet ‘mof’ zeggen en geen flauwe grappen maken over radio’s en fietsen die teruggebracht moesten worden. Er waren ook goede Duitsers legde mijn vader uit.
In de zomer van 1944 werd mijn opa, Pake Auke, aangesproken toen hij zijn koeien zat te melken op het stukje land vlak buiten Giekerk.
De man vroeg of hij wat melk kon krijgen.
Daarna kwam de man iedere dag langs.
Dat bezoekje duurde steeds langer. Beiden vermeden de oorlog als onderwerp.
Pake vermoedde dat het een onderduiker was die in het

bootje van Eeuwe de Vries sliep. Vlakbij de eendenkooi bij de Giekerkerhoek.
Aan het accent te horen dacht Pake dat het een Limburger was.

In de herfst gingen de koeien op stal en zagen de twee elkaar een paar weken niet.
Tot verbazing van Pake stond de man op een dag in de schuur van de boerderij. Hij vroeg of hij een nacht in het hooi mocht slapen met het oog op de naderende regen en storm.
De volgende ochtend vroeg hij of het misschien mogelijk was om er vaker te slapen nu het kouder werd. Pake Auke wilde nu eerst weten wie de man was.
Herman Korff. Een Duitse communist. En dienstweigeraar. Hij was al vier jaar op de vlucht. Eerst had hij onderdak gevonden in Groningen en later in Leeuwarden. Vanuit die stad was hij naar dat bootje bij de eendenkooi gebracht.
Na overleg met mijn oma kreeg hij te horen dat hij de koude dagen door kon brengen in de schuur van de boerderij.
Korff waarschuwde: 'Als ze me vinden, krijg ik de kogel. Maar jullie ook.'
Dat hadden Pake en Beppe wel begrepen.
Herman Korff had onderdak voor de winterse dagen.

Na de oorlog bleef het contact met Korff bestaan. Ook al omdat mijn vader de laatste maanden van de oorlog onder mocht duiken. Na een mislukt wapentransport waarbij twee doden vielen, moest mijn vader zich schuilhouden. Ook hij verbleef in dat scheepje bij die eendenkooi en in die hooischuur bij wat later zijn schoonouders werden. Want ook in oorlogstijd bloeit de liefde.
Na de oorlog kwam oom Herman zo nu en dan op bezoek, soms gingen mijn ouders naar het stadje in het Ruhrgebied waar Herman Korff in 1991 op 81-jarige leeftijd overleed.

---

4 en 5 mei

Als om half acht de Wester Harmonie zich opstelt om de herdenking bij het monument van Gerarda Rueter aan de Egidiusstraat in Bos en Lommer muzikaal te omlijsten, schijnt de zon, komen steeds meer bezoekers aanwandelen, gaat een herdershond languit op de stoep liggen.
Een meneer met een snor spreekt vriendelijke welkomstwoorden, een meisje zingt een lied in het Arabisch, gedichten worden voorgedragen, een mevrouw vertelt over al die doden.
Na de Last Post is het stil.
Twee minuten lang.
De Wester Harmonie zet het Wilhelmus in, een paar bezoekers zingen zachtjes mee, kransen worden gelegd, witte rozen uitgedeeld, de Harmonie speelt wat nummers nog maar een keer, op zo veel tijd is niet gerekend.

Als we naar huis lopen, laat een junk een fles wijn vallen, net gekocht, zijn bondgenoot ontploft, er wordt gevloekt, geschreeuwd. Dit is niet de dag voor trammelant, ik geef vijf euro, anders heb ik niet, dankbaarheid is mijn deel.

Vanochtend langs tante van 83 die meldt dat voor haar 4 mei er niet zo toe doet, met het ouder worden denkt ze steeds vaker, iedere dag, aan de dag dat ze op bezoek zou gaan bij opa en oma, die 20 minuten eerder waren opgehaald om nooit terug te komen. Dat ze steeds vaker, iedere dag, denkt aan haar moeder die zo wit was en zo bang. Dat ze vanaf haar achtste nooit meer kind geweest is, dat ze blij is om verder in vrijheid te hebben mogen leven.

Harmonie

De kerk zit wat verstopt in het flatgebouw. Toch hebben veel familieleden en vrienden van de leden van de Harmonie de weg naar de Opgang in Osdorp weten te vinden. Op deze jubileumavond wordt er niet stil gestaan bij het gebrek aan aanwas van jongeren en de zorg om nieuwe bestuursleden te vinden. Vandaag wordt
er naar hartelust gespeeld onder de bezielende leiding van de jonge dirigente.
Als ik na de pauze naar buiten loop, zie ik in de gang een doos staan. ‘Zegels en kaarten voor de zending’.

Amsterdam, die metropool, verandert ter plekke in het dorpje waar ik opgroeide. In de hal van die kerk stond ook zo’n doos. Dat de zending in onze familie een wat rare bijsmaak had, mocht dan misschien zo zijn, maar met het voorgoed verdwijnen van een nichtje van mijn moeder in Nieuw-Guinea tijdens het zendingswerk had Hij ook vast een bedoeling.